

Kutatás elméleti alapjainak ismertetése

Paál Zsuzsanna

Új vizuális értékelőlapok fejlesztése a vizuális nevelésben

Paál Zsuzsanna
Komplex vizsga
Magyar Képzőművészeti Egyetem
Doktori Iskola
2020. 01. 13.

Bemutakozás

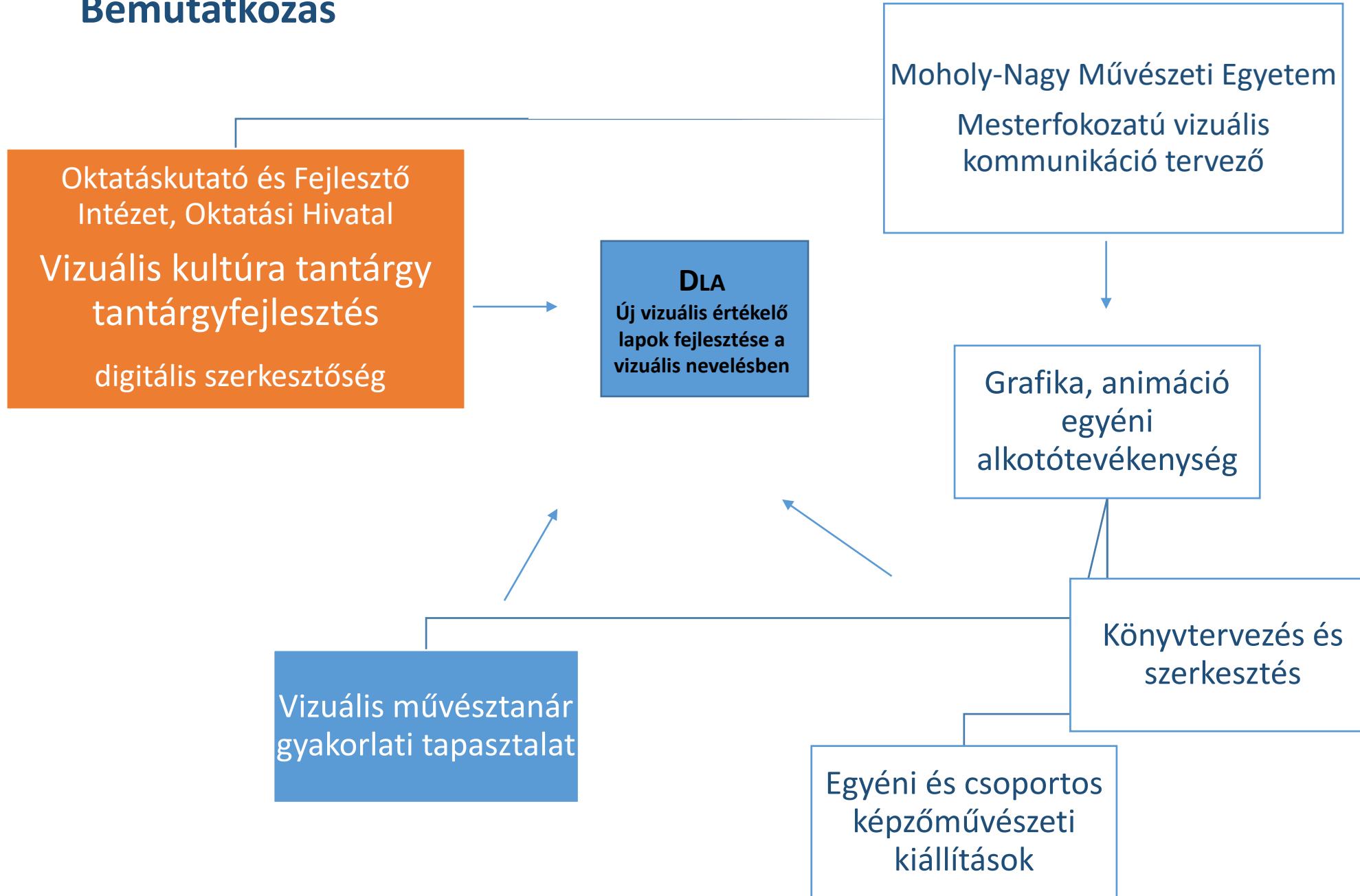
Kutatás elméleti alapjainak
ismertetése

Tudományos mestermunka
előrehaladás

Értékelés
a vizuális nevelésben

Új vizuális értékelő lapok
fejlesztése a vizuális
nevelésben

Bemutakozás

Konferencia részvétel előadóként:

2019-Változások a pedagógiában – a pedagógia változása Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kar

Vitéz János Tanárképző Központ, Esztergom (Vizuális értékelőlapok a vizuális pedagógiában)

-III. Művészetpedagógiai Konferencia, Budapest

Vizuális értékelő lapok

-Pedagógiai Értékelési Konferencia, Szeged *Értékelés a művészet pedagógiában*

2018 -European InSEA congress 2018 in Espoo, Finland *Interdisciplinary visual art project*

-II. Művészetpedagógiai Konferencia, Budapest *2D Humanoid print*

2017 -I. Művészetpedagógiai Konferencia, Budapest *Mintázatok*

2016 Pedagógiai, szakmai konferencia, Innovatív pedagógiai jó gyakorlatok, előadás

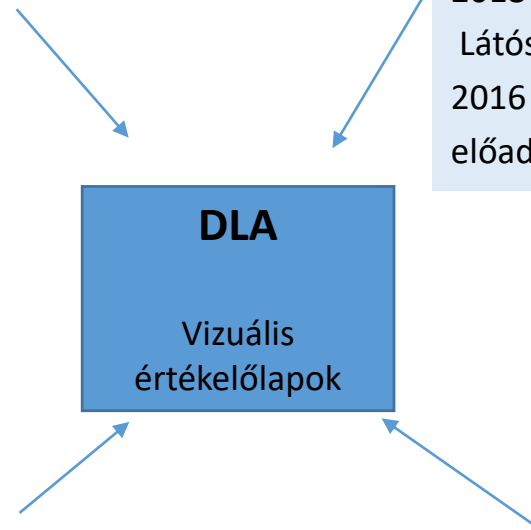
Pedagógiai publikációk

2019 Paál Zsuzsanna: Új kvalitatív értékelési módszer a vizuális nevelésben, Új Pedagógiai Szemle, 2018/11-12

2018 Paál Zsuzsanna: 2D Humanoid Print - egy projekt képei és leírása, Pedagógiai jelenetek, Új Pedagógiai Szemle, 2018/9-10

2018 Winkler Márta: Gondolatok a táborozásról, Paál Zsuzsanna interjúja, Látószög, Új Pedagógiai Szemle, 2018/7-8

2016 Pedagógiai, szakmai konferencia, Innovatív pedagógiai jó gyakorlatok, előadás

Tanulmányok

2019-Magyar Képzőművészeti Egyetem, DLA, egyéni fokozatszerzés

2017- 2019 ELTE Neveléstudományi Doktori Iskola, Szaktárgyi pedagógiák

2016-2017 SZAPA, Szalézi Pedagógus Képzés

2013-2014 Moholy Nagy Művészeti Egyetem, Művészettel nevelés pedagógia továbbképzés

1999 CWI, Amsterdam, Hollandia

1998 Groningen Media-Gn., Hollandia

1995-97 Magyar Iparművészeti Főiskola. Mesterképző Intézet. Vizuális Kommunikáció

1996 Edinburgh College of Art, Skócia

1991-95 Magyar Iparművészeti Főiskola, animáció-grafika szak

Vizuális művészeti oktatás

Vizuális kultúra tantárgy tananyag fejlesztése, Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet

Óraadás ELTE-TÓK, Művészeti ismeretek, stúdiumok

Hospitálás Magyar Képzőművészeti Egyetem művészeti nevelélmélet szeminárium

Tanári és szakvezetői feladatok:

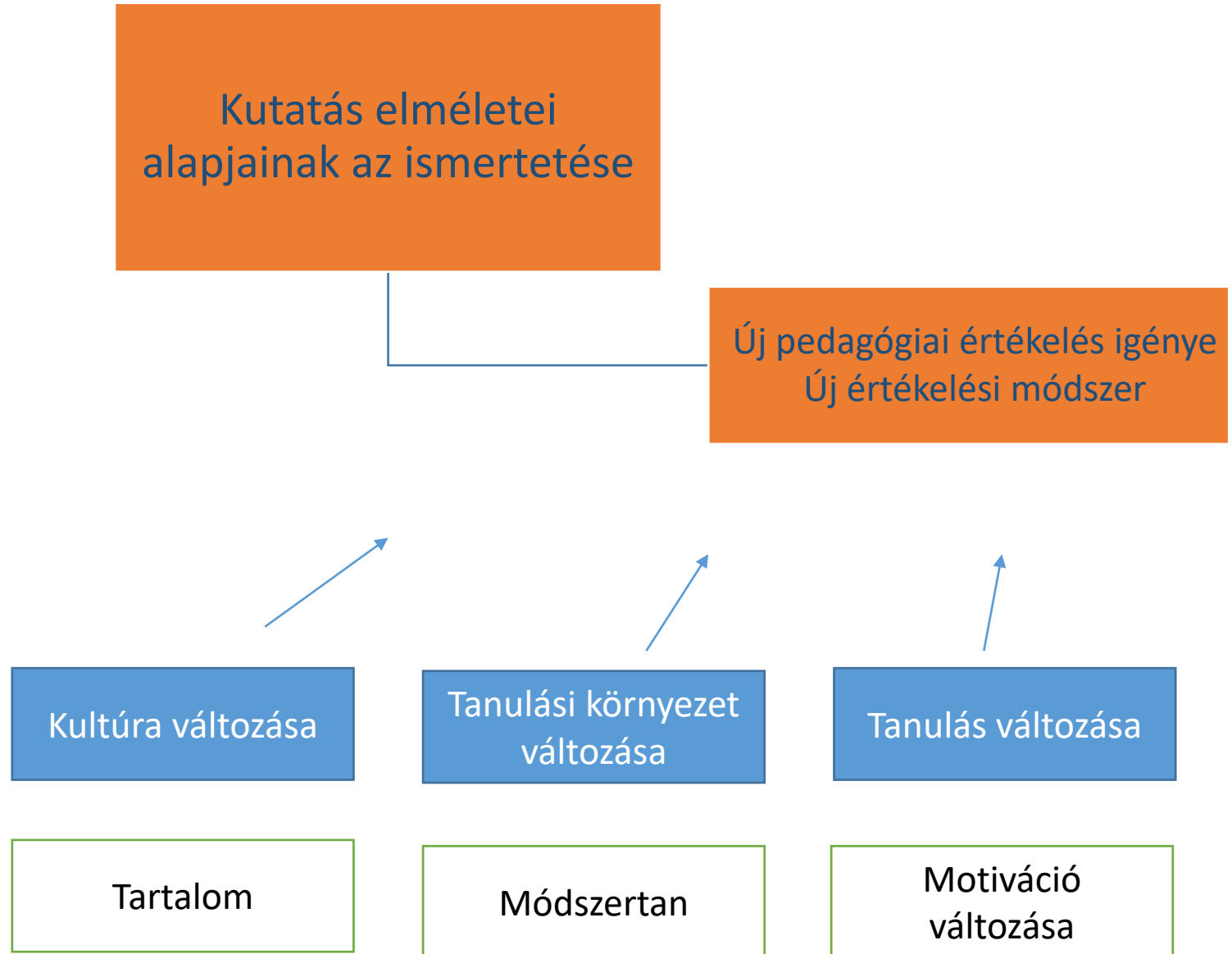
Felnőttképzés, OKJ képzés, Mozgóképfés és animáció, dekoratőr, grafika szakon

Gyakorlati tantárgyak:

Látvány utáni térábrázolás, Ember és tér kapcsolata, Kreatív tervezés, Rajztechnikák, Kreatív ábrázolási gyakorlat

Elméleti tantárgyak: Stílustan, Szakelmélet, Művészettörténet

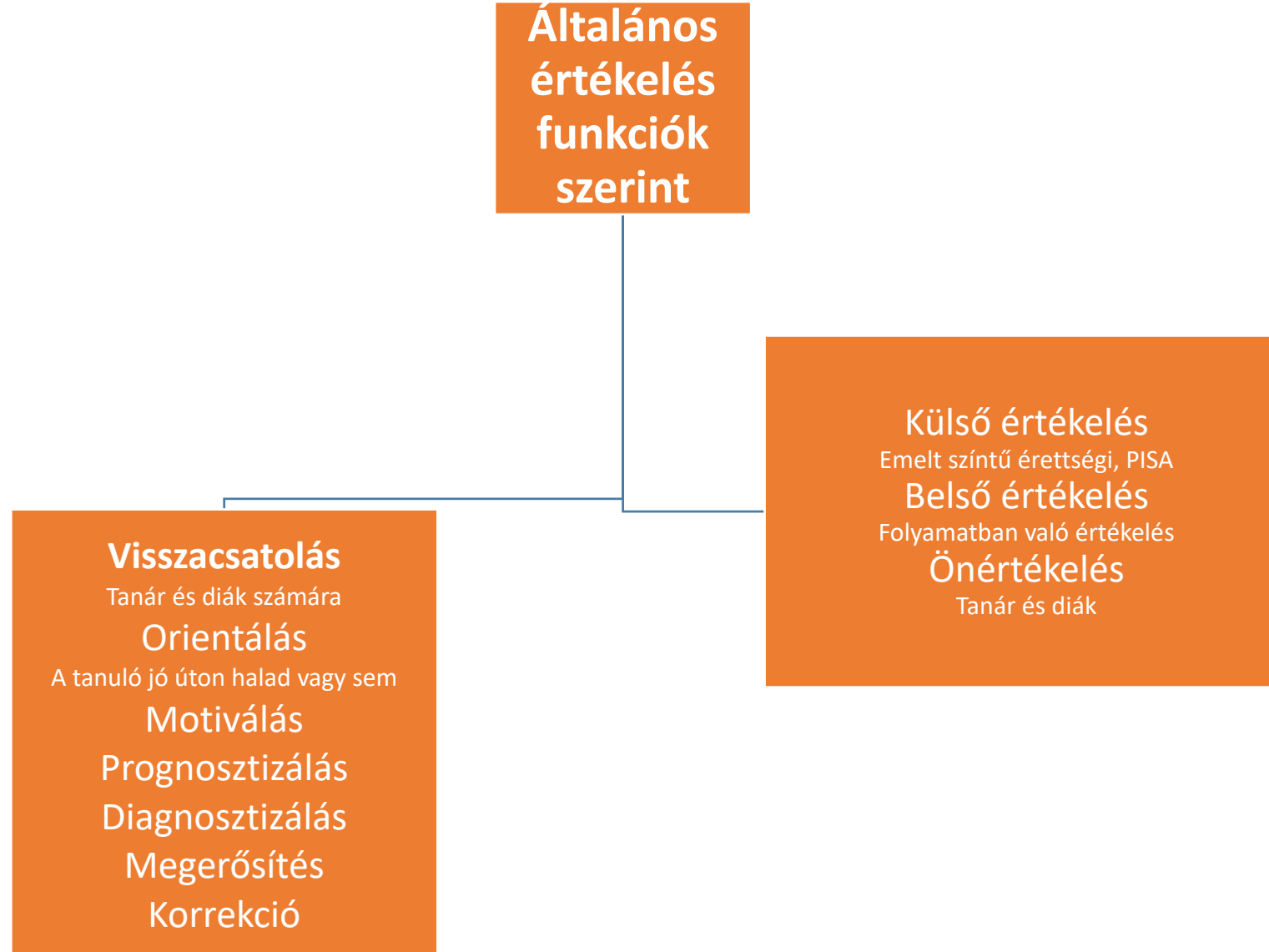
1. Értékelés változásának időrendi áttekintése
2. Általános értékelési funkciók
3. Értékelés a vizuális nevelésben
4. Közös Európai Vizuális Műveltség Keretrendszer
5. Kompetencia mérés új nemzetközi kerete
6. Kutatás központi témája
7. Kutatás alapja
8. Vizsgált képességelemek összefüggései
9. Kutatási kérdések
10. Irodalomjegyzék

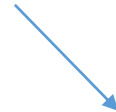
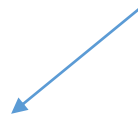
1. Értékelés változásának időrendi áttekintése

Pedagógiai értékelések időbeli szakaszai. A tudás és tanulás fogalmának újraértelmezése.		Az értékelés befolyásolja az oktatási stratégiát
A pedagógiai célok kitűzése és az eredmények megszületése között.	1950	Tyler (követelménycélok) Tyler, R. W.: Basic Principles of Curriculum and Instruction. The University of Chicago Press, Chicago
Három értékelési funkciót különböztet meg Diagnosztikus Formatív Szummatív	1970	Scriven Scriven, M.: Series on Curriculum Evaluation. The Methodology of Evaluation. In AERA Monograph
A tanulás fogalma kibővült: előzetes tudás, környezeti hatások, értékelés szintjei differenciálódtak. Az értékelésnek nyolc szintje különül el.	1990	•Kik értékelnek? •Mit értékelnek? •Miért értékelnek? •Hogyan értékelnek? Báthory Zoltán (1999) Tanulók, iskolák, különbségek, Okker Kiadó, Budapest
Fejlesztő értékelés. Személyre szabott tanítási módszerek alkalmazása, melyek jobban megfelelnek a tanulói igényeknek Lénard-Rapos (2009)	2000	Motiváló módszerek:kooperatív tanulás, vita, projekt, alternatív pedagógiák, játék
Igény, hogy az iskola hasznosítható tudást biztosítson mindenki számára az élethez. Lifelong Learning and Lifewide (2000) .Learning, National Agency for Education, Stockholm, January	2010	Tudás fogalmának újraértelmezése és vizsgálata Egész életen át tartó tanulás stratégiája. A tanulásról vallott nézetek új formái jelennek meg.

2. Általános értékelési funkciók viszonyítási alapok szerint

Általános értékelés viszonyítási alapok szerint

Norma orientált

Tanulói teljesítmény értékelése
egy adott diákcsoporthoz
teljesítményéhez viszonyítva

Individuális

Tanulói teljesítmény a saját megelőző
aktuális teljesítményéhez viszonyított

Kritérium orientált

A tanulói teljesítményt az előzetesen
meghatározott kritériumokhoz méri.

Kliensorientált

Oktatásban érdekeltek (fenntartó,
szülők, diákok) elvárásai adják a
kritériumokat

3. Értékelés a vizuális nevelésben

Kell-e értékelni?

Igen – a vizuális nevelés célja a képi nyelv elsajátítása (általános és középiskolában).

A tanulói munka = vizuális nyelvhasználat eredménye. Nem műalkotás, tehát mérhető.

Mit értékelünk

A vizuális nevelésben:

- technikák, műfajok, ábrázolási formák, kompozíciós szerkezetek elsajátítása
- Esztétikai szempontok: a képalkotás esztétikumának elsajátítása

A képességkutatásban:

- Kulturális antropológiai szempontok: a környezet hatása a képi nyelv fejlődésére
- szociológiai szempontok: az életmód, családi, iskolai háttér hatása a képi nyelv fejlődésére

A XXI. századi demokratikus iskolának, mint a legfőbb nevelési színtérnek erkölcsi kötelessége minden aktív résztvevőjéről feltételezni, hogy **értékes, felelősségteljes** és – több mindenben – **tehetséges**, ezért a tanulási teljesítményekkel, a szummatív értékelés eredményeivel szemben, az ahhoz vezető utat kell előnyben részesítenie, **minél több területen lehetőséget kínálva a bizonyításra.** (Lénárd – Rapos, 2009.)

Más értékelési „szabályok” vonatkoznak egy élmény, hangulat, emlék vagy egy **szubjektív gondolat** képi megfogalmazásánál.

A látvány utáni tér, csendélet ábrázolás, portré, vagy egész alak látvány utáni ábrázolásánál, ahol **minden diák számára ugyanaz az alap** könnyebb értékelési kritériumokat találni.

Térbeli alkotások makettek, installációk értékelése, vagy az **üzenet megfogalmazása technikai részleteinek kidolgozása**, nehezen mérhető.

Mennyire lehet egy művész-tanár értékelése objektív, olyan művészeti, és társadalmi környezetben, ahol a képzőművészeti alkotásokat saját szűrőnkön keresztül, saját benyomásainkkal, és szubjektív látásmódunkkal közelíthetünk meg?

Milyen egyéni megoldásokat találnak művész tanár kollégák diákjaik alkotói munkáinak értékelésére?

4. Közös Európai Vizuális Műveltség keretrendszer

2010-ben megalakult az Európai Vizuális Műveltség Hálózat

(European Network for Visual Literacy, ENViL)

a Közös Európai Vizuális Műveltség Keretrendszer

(Common Framework of Reference for Visual Literacy, CEFR-VL).

A keretrendszer célja, hogy megalapozza a **pedagógiai értékelést a vizuális nevelésben.**

A kompetencia mérés vizuális képességrendszerének alkotói szintjei

A vizuális képességrendszer alkotói szintjeinek meghatározása

Annak érdekében, hogy érzékelhetőek legyenek a teljesítménybeli különbségek egyes területeken „elemi”, „középszintű” és „kompetens” szinteket állapítanak meg (Wagner, 2016).

Közös Európai Vizuális Műveltség Keretrendszer (CEFR-VL) minden kompetenciaelemhez minőségi szinteket rendel, amelyekkel értékelhető a tanulói képességelemeinek a fejlődése.

Elemi szintű vizuális alkotó képesség

Képes szabályokat és elveket alkalmazni és kísérletezéseinek eredményeit a témának megfelelő módon felhasználni.

Középszintű vizuális alkotó képesség

Képes figyelembe venni és saját kifejezési szándékának megfelelően alakítani a szabályokat.

Magas szintű vizuális alkotó képesség (kompetens alkotó)

Néha megszegni a művészeti szabályokat, alapelveket.

5. A kompetencia mérés új vizuális képességrendszere

A mérhető képességek rendszerbe foglalása.

Közös Európai Vizuális Műveltség keretrendszer célja, hogy megalapozza a **pedagógiai értékelést a vizuális nevelésben.**

Kiindulópont a nemzetközi szakirodalomban szereplő vizuális képességmodellek és a Nemzeti Alaptanterv szövege.

Vizuális képességrendszer fő csomópontjai. (Kárpáti és Gaul, 2011)

A kompetencia mérés vizuális képességrendszere (Kárpáti és Gaul, 2011)

Fogalom magyarázat.

1. Megfigyelés

2. Látványfelismerés és-értelmezés

3. Vizuális emlékezet

4. Vizuális elemzés

5. Formaalkotás a síkban (2D) és térben (3D)

6. Manipulációk

7. Rekonstrukció, transzponálás

A kompetencia mérés vizuális képességrendszer (Kárpáti és Gaul, 2011)

8. Absztrakció

9. Szimbolizáció

10. Ábrák alkotása és értelmezés

11. Nem vizuális jellegű információk megjelenítése

12. Időbeli folyamatok megjelenítése

13. Modalitás-váltás

14. Képpalkotás, komponálás

A kompetencia mérés vizuális képességrendszere (Kárpáti és Gaul, 2011)

15. Térszemlélet

16. Konstruálás

17. A síkbeli és térbeli vizuális megjelenítő, kifejező eszközök adekvát használata

18. Kreativitás

19. Anyagalakítás, eszközhasználat

6. A kutatás központi témája

Cél a vizuális képzésben **tanulók számára az alkotó folyamatok megértése**, új ismeretek feldolgozása, az **önértékelés** alapján saját vizuális művészeti gyakorlatuk javítása.

Értékelési sémák átírása

Az Önértékelő lapoknak azért van jelentősége, mert az értékeléssel kapcsolatos **negatív hallgatói előítéleteken tud változtatni.**

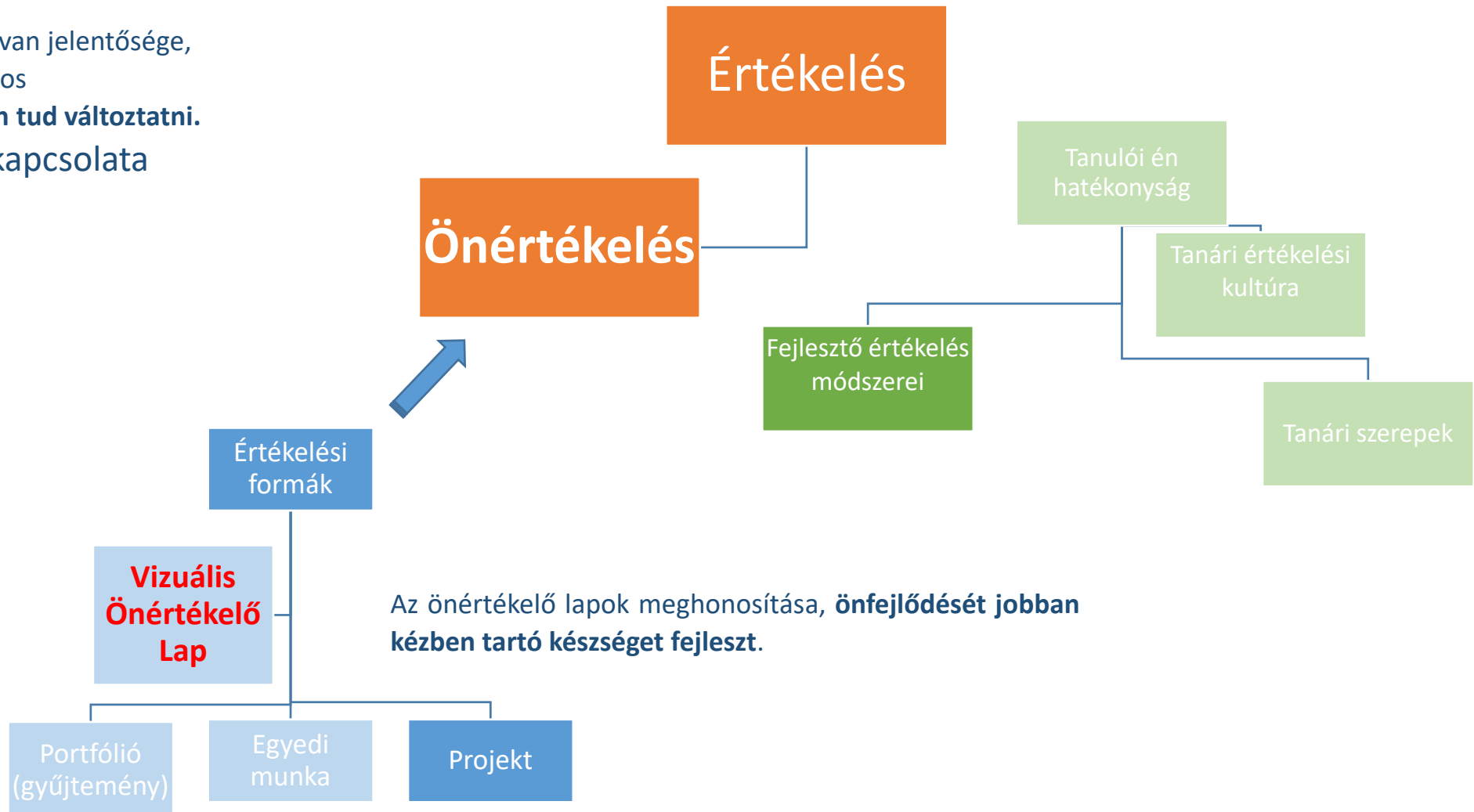
Értékelés, önértékelés kapcsolata

Értékelési forma:

Pedagógiai környezet:

Értékelési módszer:

Ön reflektív értékelési módszer

7. Kutatás alapja

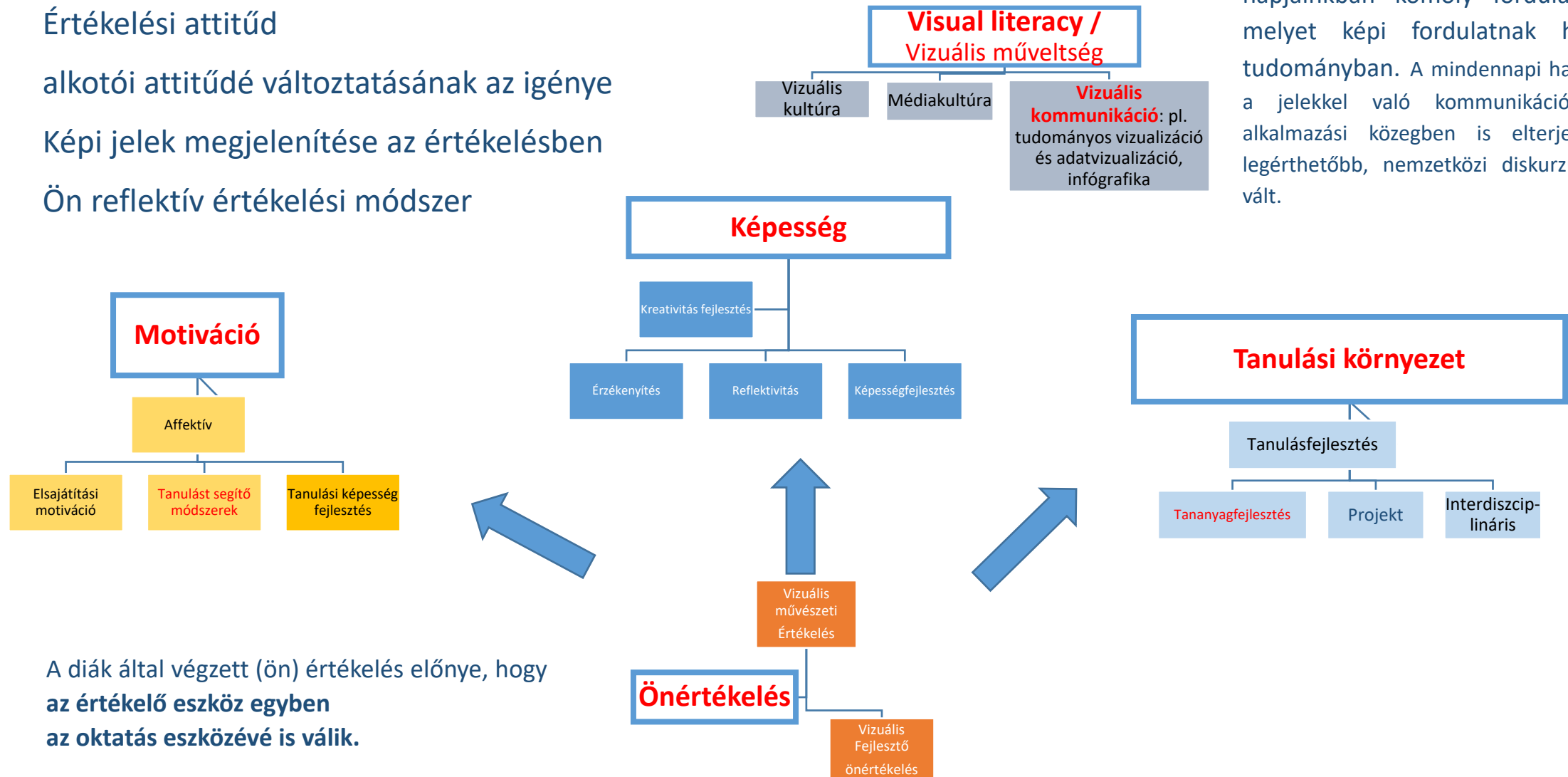
Értékelési attitűd

alkotói attitűdé változtatásának az igénye

Képi jelek megjelenítése az értékelésben

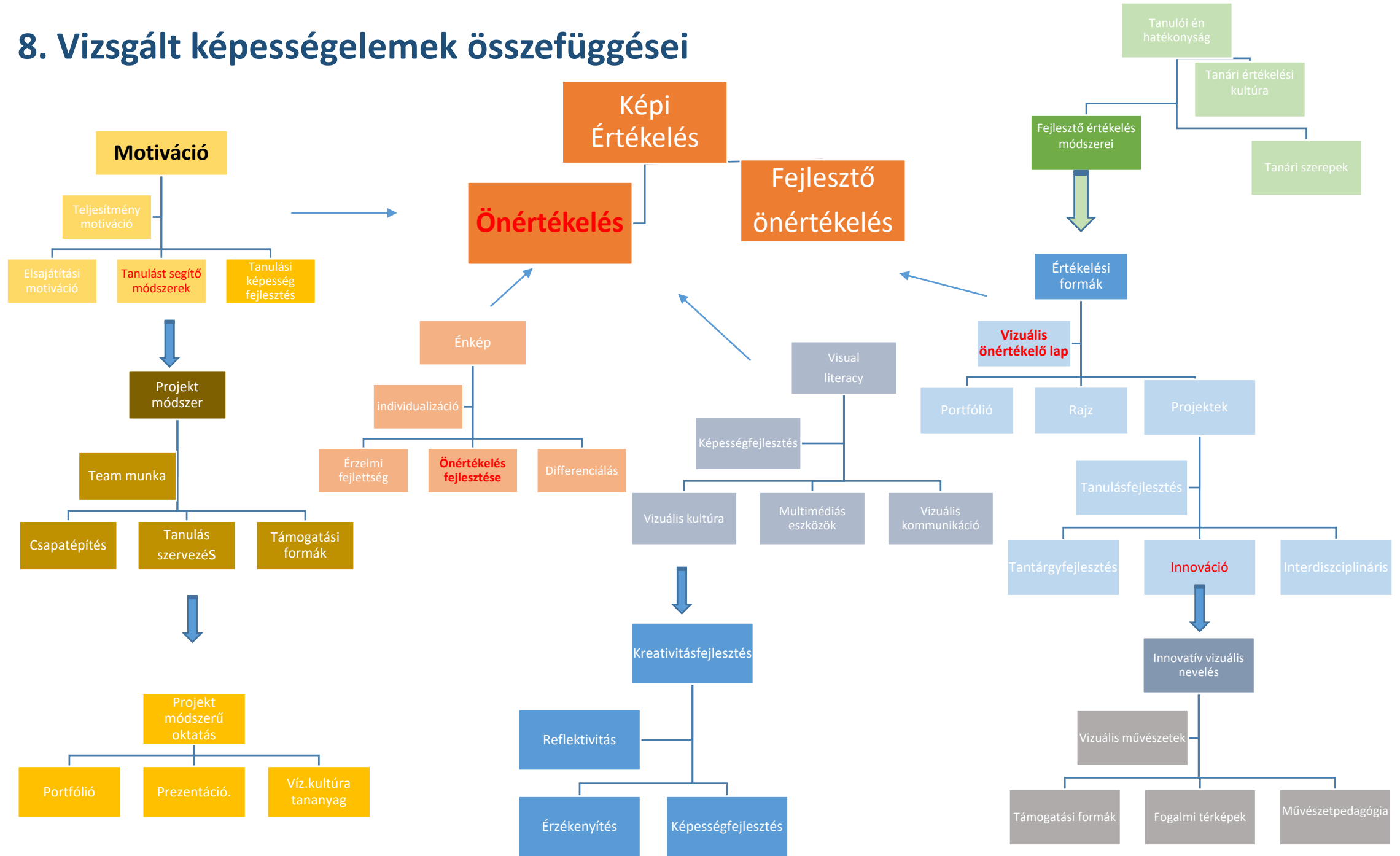
Ön reflektív értékelési módszer

A képi jelek jelentősége, **asszociatív tartalmának sűrűsödése**, a jelekben való **gondolkodás és kifejezés** a napjainkban komoly fordulatot vett, melyet képi fordulatnak hívnak a tudományban. A mindennapi használatban a jelekkel való kommunikáció, digitális alkalmazási közegben is elterjedt, és a legérthetőbb, nemzetközi diskurzus részévé vált.

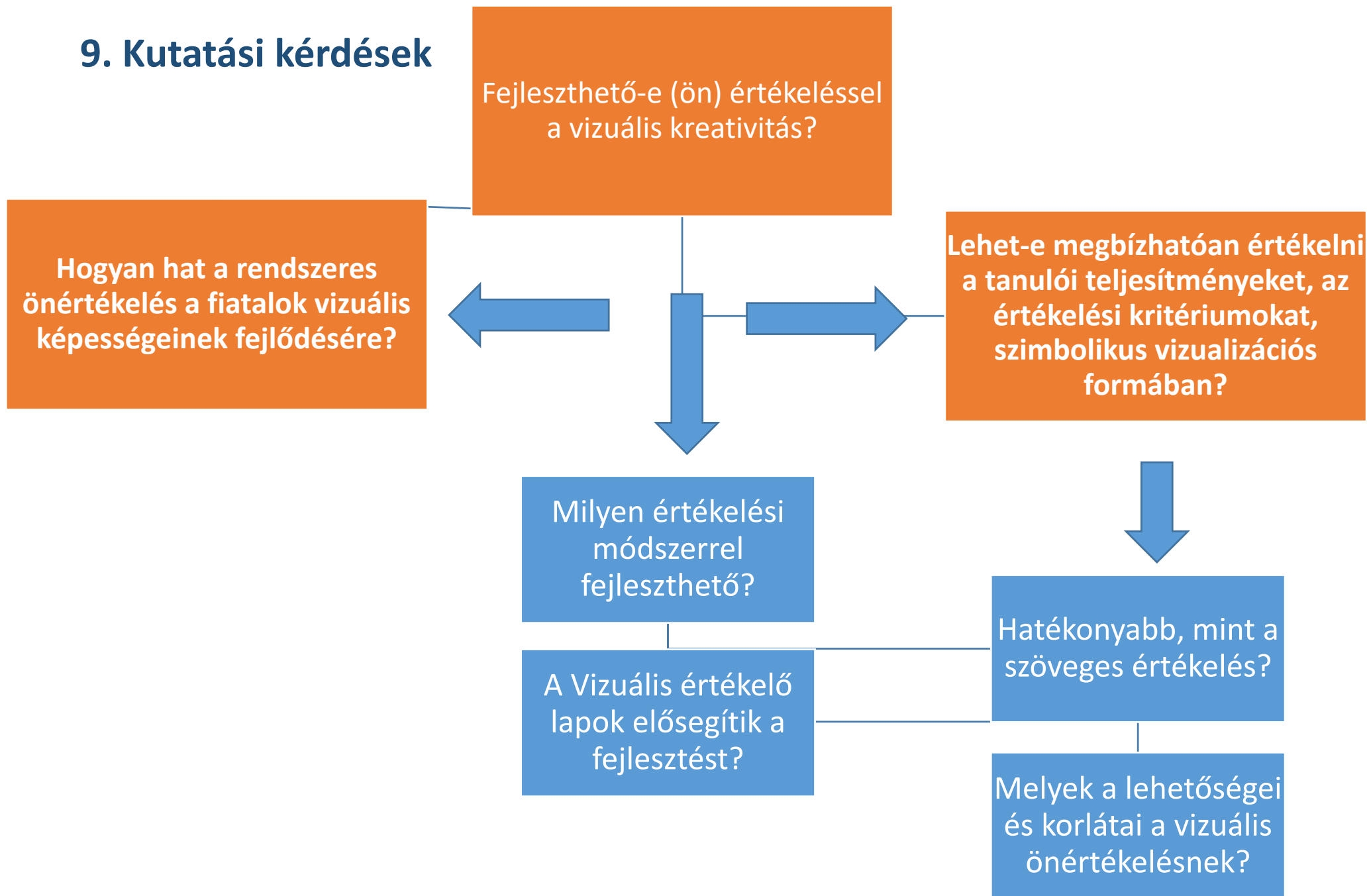

A diák által végzett (ön) értékelés előnye, hogy az értékelő eszköz egyben az oktatás eszközévé is válik.

8. Vizsgált képességelemek összefüggései

9. Kutatási kérdések

10. Irodalomjegyzék

- Babály, B., Kárpáti, A. (2016). The impact of creative construction tasks on visuospatial information processing and problem solving. *Acta Politechnica Hungarica*, 13(7), 159-180 http://uni-obuda.hu/journal/Babaly_Karpati_71.pdf
- Báthory Zoltán: i. m.; Golnhofer Erzsébet: A pedagógiai értékelés. In Falus Iván (szerk.): Didaktika. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1998.
- Bereczki, E. & Kárpáti, A. (2018): Teachers' beliefs about creativity and its nurture: a systematic review of the recent research literature. *Educational Research Review*. Vol. 23, February 2018, 25-56.
- Bodóczy István: A projekt módszer értékelési problémái a vizuális nevelésben. In *MTA I. Neveléstudományi Konferencia Tartalmi összefoglalója*. Budapest, 2001,
- Bodóczy István Kis könyv a vizuális művészeti nevelésről
- Bodóczy István (2000): Az értékelés problémái a vizuális nevelésben. *Iskolakultúra*. 6–7. 15–25.
- Brassói Sándor A fejlesztő értékelés: az iskolai tanulás minőségének javítása, Új pedagógiai Szemle, 2005, 7-8
- Csíkos, Cs. & Kárpáti, A. (2018). Connections between spatial ability and visual imagery preferences. *Acta Politechnica Hungarica*, 15(7), 71-90. http://www.uni-obuda.hu/journal/Csikos_Karpati_86.pdf Journal Impact Factor, 2018: 0,745
- Dr. Bredács Alice Mária (2013) A hagyományos és az IKT-vel támogatott mérés és értékelés a szakképzésben, BME Tanárképző központ
- Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária – Serfőző Mónika: *Fekete pedagógia. Értékelés az iskolában*. Argumentum Kiadó, Budapest, 2006.
- Hunyady Györgyné – M. Nádasi Mária: *Osztályozás? Szöveges értékelés! Modern pedagógia a gyakorlatban*. Dinasztia Kiadó, Budapest, 2004.
- Holt, John (1992): *Iskolai kudarcok*, Gondolat
- Kárpáti Andrea, Pataky Gabriella (2016). A Közös Európai Vizuális Műveltség Referenciakeret. *Neveléstudomány*, 2016(1), 6-21. <http://nevelestudomany.elte.hu/index.php/2016/04/a-kozos-europai-vizualis-muveltseg-referenciakeret/>

Kárpáti Andrea (1998). *A művészeti projekt, mint vizsgamódszer*. In: hegedűs Gábor (szerk.). Kecskeméti Tanítóképző Főiskola, Kecskemét. 68-80

Kárpáti Andrea (2009). *Kommunikáció, technika, kreativitás: egy komplex mérőeszköz a vizuális képességek értékelésére*. Új Pedagógiai Szemle, 59.5-6.sz., 40-59

Kárpáti Andrea (2017, szerk.) *Művészetpedagógia – a Magyar Tudomány különszáma*. In:

Kárpáti Andrea és Gaul-Ács Ágnes (2019). *A vizuális tehetség*. In: Tehetség kézikönyv. Géniusz könyvek 22. Budapest Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége

Kárpáti, A. (2018). Research on visual art education in Eastern and Central Europe – comments on MONAES findings. In: Ijdens, Teunis, Bolden, Ben & Wagner, Ernst (Eds.) *International Yearbook for research in Art Education*, Vol. 5. Münster, New York: Waxmann, 341-348.

Kárpáti Andrea (2019). *A gyermekrajztól a fiatalok vizuális nyelvéig: fejlődés, fejlesztés, értékelés*. Budapest: Akadémiai Kiadó. DOI: [10.1556/9789634543626](https://doi.org/10.1556/9789634543626)
ISBN: 978 963 454 362 6: <https://mersz.hu/karpata-a-gyermekrajzto-a-fiatalok-vizualis-nyelveig>

Kárpáti, Andrea & Schönau, Diederik (2019). The Common European Framework of Reference: The bigger picture. *International Journal of Education through Art*, 15(1), 3-14. https://doi.org/10.1386/eta.15.1.3_2

Kárpáti Andrea: Mérföld a mérhetetlent. Teljesítményértékelés a vizuális nevelésben. *Iskolakultúra*, 2008. 8. sz. 95–106.
www.epa.oszk.hu/00000/00011/00073/pdf/tan2003-8.pdf

Kárpáti Andrea (1998). *Vizuális nevelés: vizsga és projektmódszer*. Calibra Kiadó, Budapest.

Kárpáti Andrea és Gyebnár Viktória (1996). *A vizuális képességek és a személyiség*. ELTE Neveléstudományi Tanszék, Budapest.

Kárpáti Andrea, Molnár E.K. és Csapó B. (2002). *A tesztekkel mérhető tudás a humán tárgyakban*. In: csapó benő (szerk.). *Az iskolai műveltség*. Osiris, Budapest. 65-90.

Kárpáti Andrea és Gaul Emil (1998). *A tervezőképesség értékelése projekt módszerrel 12-16 éves tanulók körében*. In: Báthory Zoltán (szerk.). *Közoktatás – kutatás* 119-1997. Művelődési és Közoktatási minisztérium, Budapest. 321-349

Knausz Imre (2005) A tanulók értékelése. In Intézményvezetés és közoktatási értékelés. Okker Kiadó, Budapest

Knausz Imre: A tanulók értékelése. In Intézményvezetés és közoktatási értékelés. Okker Kiadó, Budapest, 2005.

Mira Kallio-Tavin (2014). *Yuoth Visual Culture Practices and Their Relevance for Art Education in Finland*.

Mérés és értékelés a vizuális kultúra tanításában, konferencia szakanyagok (2015). Szerk: Dr. Sándor Zsuzsa, in: Prof. dr. Kárpáti Andrea: *Az Európai Vizuális Műveltség referenciakeret és ennek alkalmazása a gyermekrajz-fejlődés vizsgálatokban*, Simon Tünde: *Vizuális kommunikációs tananyagok értelmezése és értékelési lehetőségei* Józsné Éltető Katalin: *Fejlesztő értékelés-minősítő értékelés nélkül*, Bárány Attila: *Hátrányos helyzetű alsó tagozatos tanulók integrált környezetben megvalósuló mérése és értékelése a vizuális kultúra tanításában*, Líceum Kiadó

Golnhofer Erzsébet (2011). A fejlesztő értékelés és a személyre szabott pedagógia, Dobbantó program, tematikus füzetek, Fejlesztő, támogató értékelés – de hogyan?

Harsányi Dávid és Szántó Szilvia (2018). Mérhető a kreativitás? Vezetéstudomány, Budapest Management Review, XLIX. évf.01 szám

Pataky Gabriella A portfólió a vizuális nevelésben Értékelési alternatíva az alsó fokú oktatási-nevelési intézmények pedagógusainak képzésében, Új Pedagógiai Szemle, 2009

Simon Tünde és Kárpáti Andrea (2013). *A vizuális kommunikáció összetevői és online mérése 10-12 éves korban*. In: Kis-Tóth Lajos szerk.: *Változó életformák, régi és új tanulási környezetek*. Új kutatások a neveléstudományokban sorozat, 2013. Eger, Lyceum Kiadó, 253-267.